

ΑΠΟΡΡΥΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΡΥΘΜΙΣΗ

Επισκόπου Καρπασίας Χριστοφόρου

Ο άνθρωπος της σύγχρονης κοινωνίας μοιάζει με μία μηχανή, ή όποια φαίνεται να έχει απορρυθμισθεί. Ασθμαίνει, ταλαιπωρείται, αγωνιᾷ, φοβᾷται, αγχώνεται, συγκρούεται. Θεοποιεί την ἁμαρτία καὶ δικαιολογεί συνεχῶς τὴν ὄλο καὶ αὐξανόμενη κακία, πού δημιουργεῖται μέσα στή ζωή του. Εἶναι ἄρρωστος πνευματικά καὶ τό χειρότερο ἀγνοεῖ τὴν ἀρρώστια του.

Θά ἤθελα στή συνέχεια νά ἀναφερθῶ ἀφ' ἑνός σ' αὐτή τὴν πνευματικὴ ἀπορρύθμιση καὶ ἀφ' ἑτέρου στὴν πνευματικὴ ρύθμιση. Ἄλλωστε, ἡ ζωή, γιὰ νά ἔχει νόημα, πρέπει νά εἶναι πνευματικὰ ρυθμισμένη.

Γιὰ νά ἀντιληφθοῦμε τί εἶναι ἡ πνευματικὴ ἀπορρύθμιση, πρῶτα θά πρέπει νά ποῦμε τί εἶναι ἡ πνευματικὴ ρύθμιση, δηλαδή τί εἶναι ἡ πνευματικὴ ζωή. Ἡ πνευματικὴ ζωή ἐπιτυγχάνεται μόνο με τὴν ἔνωση τοῦ ἀνθρώπου με τόν Θεό, ὁ ὁποῖος εἶναι ὁ χορηγός τῆς ζωῆς καὶ παντός ἀγαθοῦ.

Ἄς δοῦμε ὅμως πῶς ἐπιτυγχάνεται αὐτή ἡ ἔνωση.

Ὁ Θεάνθρωπος Χριστός ἀπεκάλεσε τούς μαθητές Του «φῶς τοῦ κόσμου». Ὁ χαρακτηρισμός αὐτός δηλώνει ὅτι οἱ μαθητές εἶναι τό «φῶς τοῦ κόσμου», ὄχι ἀπλῶς γιατί ἔχουν μερικά ἐξωτερικά καλά ἔργα, ἀλλά γιατί εἶναι κατοικητήρια τῆς Ἁγίας Τριάδας, γιατί ἔχουν αἰσθητά στήν καρδιά τους τὴν Χάρη τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ.

Αὐτό ὀφείλεται στό ὅτι βρίσκονται ρυθμισμένοι με τόν Θεό. Πολλοί, ἐρμηνεύοντας τό λόγο τοῦ Κυρίου πρὸς τούς μαθητές Του ὅτι εἶναι «τό φῶς τοῦ κόσμου», ἐννοοῦν ὅτι «φῶς τοῦ κόσμου» εἶναι οἱ «καλοί» Χριστιανοί, πού κάνουν καλά ἔργα. Αὐτό εἶναι λάθος καὶ ἐπικίνδυνο. Οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας ἐρμηνεύουν ὅτι «φῶς τοῦ κόσμου» εἶναι οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι ἔχουν ρυθμίσει τόν νοῦ τους καὶ τὴν καρδιά τους με τόν Θεό.

Τό μεγαλύτερο πρόβλημα, πού ἀπασχολεῖ τόν ἄνθρωπο σήμερα, εἶναι τό θέμα τῆς ρύθμισης. Πρέπει νά ρυθμισθεῖ σωστά, ὥστε νά ἐνεργεῖ καὶ νά ζεῖ φυσιολογικά. Ὅπως ἕνα μηχανήμα ρυθμίζεται καλά καὶ στή συνέχεια λειτουργεῖ κανονικά, ἔτσι καὶ ὁ ἄνθρωπος ἔχει ἀνάγκη εἰδικῆς πνευματικῆς ρύθμισης. Πρέπει νά ἀποκτήσει πνευματικὴ ὑγεία, ὥστε νά ἀντιδρᾷ φυσιολογικά σ' ὅλα τὰ ἐμφανιζόμενα προβλήματα τῆς ζωῆς του.

Στὴν ἀκολουθία τῆς Θείας Εὐχαριστίας, μετὰ τὴν Θεία Κοινωνία, ὑπάρχει ἡ ἐξῆς φράση-προσευχὴ πρὸς τόν Χριστό: «Ἄγνιζε καὶ κάθαρε καὶ ρυθμίζέ με». Παρακαλοῦμε τόν Θεό νά μᾶς ἀγνίζει, νά μᾶς καθαρίζει καὶ νά μᾶς ρυθμίζει.

Υπάρχει, λοιπόν, μεγάλη ἀνάγκη ρύθμισης, διότι με τὴν πτώση καὶ με τὴν διάπραξη τῆς ἁμαρτίας καὶ τῶν παθῶν ἔχουμε ἀπορρυθμισθεῖ. Ἀντὶ νά ἔχουμε κέντρο τῆς ζωῆς μας τόν Θεό καὶ νά ρυθμίζουμε τὴ ζωή με βάση τό νόμο τοῦ Εὐαγγελίου Του, τὴν ρυθμίζουμε με βάση τὴν δική μας λογικὴ καὶ τίς δικές μας κακές καὶ πονηρές ἐπιθυμίες. Κέντρο τῆς ζωῆς μας ἔγινε ὁ ἄνθρωπος καὶ ὄχι ὁ Θεάνθρωπος καὶ ὁ νόμος Του· ἡ ἐνέργεια τῶν παθῶν καὶ ὄχι ἡ ἐνέργεια τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ἔτσι γενικῶς ἔχουμε ἀπορρυθμιστεῖ.

Ἄς δοῦμε ὅμως, πού ὀφείλεται ἡ ἀπορρύθμιση καὶ πῶς θά πετύχουμε τὴν ἐκ νέου ρύθμισή μας.

Ὁ ἅγ. Ανδρέας Κρήτης σ' ἓνα τροπάριο τοῦ Μ. Κανόνος ἀναφέρει: «ὁ νοῦς τετραυμάτισται, τό σῶμα μεμαλάκισται, νοσεῖ τό πνεῦμα». Ὁ νοῦς, λοιπόν, τοῦ ἀνθρώπου ἐτραυματίσθη καί νοσεῖ. Αὐτό σημαίνει ὅτι μέ τήν διάπραξη τῆς ἁμαρτίας καί τήν ζωή μακράν τοῦ Θεοῦ, ὁ νοῦς τοῦ ἀνθρώπου χάνει τήν ἀναφορά, τήν στροφή πρὸς τόν Θεό καί στρέφεται πρὸς ἄλλες κατευθύνσεις. Ἔτσι, ἀποδυναμώνεται καί, ἐάν συνεχίσει νά ζεῖ χωρίς τόν Θεό, νεκρώνεται. Σ' αὐτήν τήν περίπτωση ὅλα λειτουργοῦν ἀντικανονικά. Ὁ κόσμος διερωτᾶται σήμερα: Ποῦ ὀφείλονται τό ἄγχος, τό στρές, τά οικογενειακά, πολιτικά, κοινωνικά καί ψυχολογικά προβλήματα; Ἡ ἀπάντηση εἶναι μία. Ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἔχει ἀπορρυθμιστεῖ καί ἔχασε τήν ἐπικοινωνία του μέ τόν Δημιουργό του καί συντηρητή του.

Πῶς θά ξεφύγουμε ἀπ' αὐτή τήν καταστροφική κατάσταση;

Ὅλη ἡ προσπάθειά μας θά πρέπει νά ἐπικεντρωθεῖ στό νά ρυθμίσουμε τόν νοῦ μας, νά τόν ἐλευθερώσουμε ἀπό τήν τυραννία τοῦ κόσμου, τῆς ἁμαρτίας, τῆς λογικῆς καί τῶν παθῶν καί νά τόν στρέψουμε πρὸς τόν Θεό. Αὐτό δέν εἶναι εὐκολή υπόθεση, οὔτε ἐπιτυγχάνεται μέ αὐτόματες διαδικασίες. Σ' αὐτό συντελεῖ ἡ ὅλη μυστηριακή καί ἀσκητική ζωή τῆς Ἐκκλησίας, δηλαδή μετάνοια, νηστεία, προσευχή καί Θεία Κοινωνία.

Οἱ τρεῖς λέξεις, πού ἀναφέρονται στήν εὐχή τῆς Θείας Εὐχαριστίας, πού σημειώσαμε προηγουμένως, εἶναι χαρακτηριστικές: «Ἄγνιζε»: ἀγνότητα τῶν λογισμῶν καί τῆς καρδιάς. «Κάθαρε»: ἡ ἐσωτερική καθαρότητα ἀπό τά πάθη καί τήν φθοροποιό ἁμαρτία. «Ρύθμιζε»: ἡ πλήρης ἐναρμόνιση τῆς ζωῆς μας μέ τόν νόμο τοῦ Θεοῦ. Ἐάν ἔχουμε αὐτά, τότε ἡ Θεία Χάρις θά ἔρθει νά κατοικήσει μέσα μας, νά μᾶς ἀγνίσει, νά μᾶς καθαρῖσει καί νά μᾶς ρυθμίσει, μέ ἄλλα λόγια νά μᾶς κάνει πραγματικά «τό φῶς τοῦ κόσμου».

Μ' αὐτό θέλω νά πῶ ὅτι δέν ἀρκοῦν μόνο κάποιες ἐξωτερικές τυπικές χριστιανικές πράξεις, γιά νά εἶναι κανεῖς ρυθμισμένος μέ τόν Θεό. Γιά παράδειγμα, δέν εἶναι ἀρκετό νά ἐκκλησιάζομαι, νά κάνω ἐορτές ἐπί τῆς μνήμης ἁγίων, νά ἀφιερώνω τάματα καί νά δίδω ἐλεημοσύνη. Ὁ Κύριός μας λέει ὅτι, ἐάν πηγαίνεις νά προσφέρεις τό δῶρο σου στό θυσιαστήριον τοῦ Θεοῦ, δηλαδή στόν Ναό, καί ἐνθυμηθεῖς ὅτι ἔχεις κάτι κατά τοῦ ἀδελφοῦ σου ἢ ὁ ἀδελφός σου κάτι ἐναντίον σου, τότε ἄφησε τό δῶρο σου ἐκεῖ, πήγαινε νά συμφιλιωθεῖς μαζί του καί «τότε ἐλθέ», ἔλα, νά τό προσφέρεις.

Σχολιάζοντας οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας τά λόγια αὐτά τοῦ Κυρίου, σημειώνουν ὅτι ὁ Κύριος προτιμᾷ καί θέλει τήν ἀγάπη, τήν ἐσωτερική γαλήνη, τήν συνδιαλλαγή μέ τούς ἀδελφούς μας καί ὄχι τά δῶρα μας. Αὐτά ἔχουν ἀξία μόνο, ἐάν ἔχουμε ἐσωτερική καθαρότητα. Εἶναι σημαντικό νά ποῦμε, ὅτι λέγει ὁ Κύριος «τότε ἐλθέ», ἀφοῦ συνδιαλλαγῆς μετά τοῦ ἀδελφοῦ σου. Δέν λέγει ἔλα καί πάλιν, πού σημαίνει ὅτι τήν πρώτη φορά, ὅταν δέν ὑπῆρχε ἡ ἐσωτερική καθαρότητα, ἦταν σάν νά μὴν εἶχε πάει καθόλου στόν Ναό νά προσφέρει τό δῶρο του.

Θά ἤθελα, κλείνοντας, νά ἀναφερθῶ γιά λίγο στό θέμα τῆς σύγχρονης οἰκογένειας. Πολλοί ἔγγαμοι διατείνονται ὅτι δέν εἶναι δυνατόν κανεῖς ὡς οἰκογενειάρχης νά ζήσει χριστιανική ζωή. Αὐτό, ἐκτός τοῦ ὅτι εἶναι βλασφημία πρὸς τόν Θεό, συνιστᾷ καί μεγάλη ἄγνοια. Τό μεγάλο πρόβλημα ξεκινᾷ ἀπό τό ὅτι

ἀρχίζουν οἱ νέοι τὴν ἔγγαμη ζωὴ, χωρὶς νὰ ἀποκτήσουν τὴν πνευματικὴ ρύθμιση μέ τόν Θεό. Χωρὶς τόν προσανατολισμό τοῦ νοῦ καί γενικά τῆς ζωῆς τους μέ τόν Θεό. Χωρὶς γερά καί σταθερά θεμέλια. Ἀκόμη, γίνεται λόγος ὅτι οἱ γονεῖς πρέπει νὰ ἀποκτήσουν γνώσεις παιδαγωγικές, ψυχολογικές κ.τ.λ., γιά νὰ παιδαγωγήσουν σωστά τὰ παιδιά τους. Ὅμως, αὐτό δέν ἀρκεῖ. Διότι ὑπάρχουν γονεῖς, πού ἔχουν πολλές ἀνθρώπινες γνώσεις, καί ὅμως δέν μποροῦν νὰ προσφέρουν λύσεις στά ὑπαρξιακά προβλήματα τῶν παιδιῶν τους. Αὐτό ὀφείλεται στό ὅτι ἡ ὅλη οἰκογενειακὴ ζωὴ δέν βρῖσκεται ρυθμισμένη μέ τόν Θεό.

Ὁ νοῦς εἶναι αἰχμαλωτισμένος ἀπό τὰ ἐξωτερικά προβλήματα, νὰ τό ποῦμε καί αὐτό: εἶναι αἰχμαλωτισμένος πάνω στά παιδιά. Μέρα νύκτα ὁ νοῦς τῶν γονέων εἶναι ἀπασχολημένος μέ τὰ παιδιά, δηλαδή τίς ἐξωτερικές, κοσμικές, ἀνάγκες τῶν παιδιῶν καί ὄχι μέ τόν Θεό. Γιά τούς πολλούς γονεῖς τό μεγαλύτερο πρόβλημα δέν εἶναι ὁ Θεός καί ἡ σωτηρία τους, ἀλλά τὰ παιδιά σάν ἄτομα. Μ' αὐτό δέν θέλω νὰ πῶ ὅτι πρέπει νὰ ἐγκαταλείψουμε τὴν φροντίδα γιά τὰ παιδιά. Ἀλλά πρέπει νὰ κατανοήσουμε ὅτι ἔχουμε ὑποχρέωση, σύμφωνα μέ τὴν ἐντολή τοῦ Θεοῦ, νὰ τὰ ἀναθρέψουμε «ἐν παιδείᾳ καί νουθεσίᾳ Κυρίου».

Χρειαζόμαστε, λοιπόν, γιά νὰ γίνουμε τό «φῶς τοῦ κόσμου», νὰ ἀποκτήσουμε πνευματικὴ ρύθμιση. Αὐτό μπορεῖ νὰ γίνῃ μέ τὴν προσευχὴ καί τὴν τήρηση τῶν ἐντολῶν τοῦ Χριστοῦ. Γιά νὰ τό πετύχουμε, χρειάζεται, ὅμως, πάνω ἀπ' ὅλα ἡ βοήθεια τοῦ Θεοῦ. Γι' αὐτό ἄς προσευχόμαστε καθημερινά μαζί μέ τὴν ἁγία μας Ἐκκλησίαν πρὸς τόν Θεό: «Ἄγνιζε, καί κάθαρε, καί ρύθμιζε με· κάλλυνε συνέτιζε, καί φώτιζέ με».